

ŠAJĀ NUMURĀ:

- Žurnāla "Latvijas Lopkopis" janvāra numurā 2
- Grūtībās nonākušiem lauksaimniekiem palīdzēs LLKC eksperti 5
- Izmaiņas gada ienākumu deklarācijā. 5
- Maksājumi, kas piesaistīti minimālās algas apmēram 6
- Kalpošanas materiālu salīdzinājums tauriņziežu–stiebrzāļu zālajos 8
- Ar aizrautību par savu darbu 10
- Mizgraužu ierobežošanas pasākumi 2024. gadā 12
- Grozījumi Valsts meža dienesta likumā. . . 12
- Iespēja pieteikties mācībām ar ES atbalstu 13
- Svarīgākie datumī, kurus lauku uzņēmējs nedrīkst aizmirst 2024. gada martā . 14
- Atjauno senu māju ainaviskā vietā ... 15



Foto: Iveta Tomšone

Berlīnes pilsētas izveidotais mākslīgais dārzs Zaļajā nedēļā

AKTUALITĀTES

ZAĻĀ NEDĒĻA NEMIERĪGOS LAIKOS

Sķiet, sen starptautiskā lauksaimniecības, pārtikas un dārzkopības izstāde "Grüne Woche" jeb "Zaļā nedēļa" Berlīnē nebija notikusi tik nemierīgos apstākļos – tā sākās Vācijas zemnieku protestu pavadītā, tad zemniekiem pievienojās autopārvadātāji un visbeidzot arī transporta darbinieki, kas apturēja vilcienu satiksmi, traucējot cilvēku pārvietošanos, tajā skaitā – uz Berlīni. Tomēr izstādes gaitu, tajā skaitā Latvijas dalību tajā, tas īpaši neietekmēja.



Latvijas standā izstādes pirmajās dienās ākli darbojās arī zemkopības ministrs Armands Krauze, tiekoties ar citu valstu ministriem, kā arī LLKC valdes priekšsēdētājs Mārtiņš Cimermanis

Latvija – ar jūgendstila Rīgu

Latvija pastāvīgi Berlīnes Zaļajā nedēļā piedalās kopš 2004. gada, allaž vienā no 23 izstāžu hallēm ieņemot vietu līdzās Lietuvai un Igaunijai. Nu jau vairākus gadus, atzīstot Baltijas valstu piederību Eiropas ziemeļvalstu grupai, izstāžu rīkotāji Baltijas valstīm ierādījuši vietu vienā hallē ar Norvēģiju, Zviedriju, Somiju.

Salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem šogad Latvija pasaules pārtikas parādē startēja ar jaunu koncepciju. Ja iepriekšējos gados valsts parūpējās par izstāžu laukumu un vienotu standu, kur vietas aiz pārdošanas letēm aizņēma pārsvarā mazo uzņēmumu, kā arī tūrisma pakalpojumu sniedzēju pārstāvji, tad šogad standā ražotāju nebija – bija viņu produkti, ko piedāvāja stenda organizētāja Agrolesursu un ekonomikas institūta pieaicināti pārdošanas speciālisti.

► 2. lpp.

AKTUALITĀTES

ŽURNĀLA "LATVIJAS LOPKOPIS" JANVĀRA NUMURĀ

Žurnāla janvāra izdevumā lasiet stāstu par SIA "Saldus Druva", ko prasmīgi vada Marita Spundiņa. Uzņēmums šogad atzīmē 30 gadu jubileju, un to sagaida kā viena no valstī modernākajām saimniecībām, kurā lielāko daļu ieņēmumu nodrošina lopkopība. Tas panākts ar mērķtiecīgu darbu, ieguldot cilvēkkapitālā, tehnikā un robotizācijā.

Kādas šogad gaidāmas izmaiņas nodokļu piemērošanā, skaidro LLKC Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītāja Linda Puriņa.

Par piensaimniecību izaicinājumiem mainīgajos sociālekonomiskajos apstākļos, izmantojot Starptautiskā piena pētniecības tīkla IFCN datus, raksta LLKC ekonomists Raivis Andersons.

Par dažādām dezinfekcijas metodēm piena fermās informē LLKC konsultants-eksperts veterinārmedicinā Dainis Arbidāns. Rakstā atspoguļoti pērn uzsāktā demonstrējuma "Dezinfekcijas metožu ietekme uz tēlu veselību" rezultāti, kas norisinājās Bauskas novada Jāņa Straža z/s "Krišjāņi".

Kā samazināt "pārsteigumus" piena fermā, raksta LLKC lopkopības konsultante Laila Plīta, bet žurnāla

nozaru redaktore un LLKC Lopkopības nodaļas vadītāja Silvija Dreijere aicina iedziļināties govju atgremošanas procesā. Turpat arī raksts par graudu un rupjās lopbarības attiecībām tēlu barības devā.

LLKC Lopkopības kompetenču centra vadītāja Anita Siliņa raksta par barības efektivitāti, nobarojot gaļas liellopus.

Saimnieku pieredzes rubrikā šoreiz piedāvājam ielūkoties, kā saimnieko Dace Šulce un Jorens Gredzens Burtnieku pagasta "Gredzenmuižā", kur tiek audzētas Zānes kazas pienam un Angoras kazas mohēras iegūšanai. Otrs saimnieku stāsts par lauku amatniecības un dzīvnieku sētas "Mežiņi" saimnieci Ingunu Valdmani, kura lolo ne tikai dažnedažādus mājdzīvniekus tūristu piesaistei, bet arī īsto Latvijas cukurvistiņu ganāmpulku.

Aitkopjiem piedāvājam Latvijas Aitu audzētāju asociācijas aitū vērtēšanas speciālistes Dīnas Avotiņas pieredzi aitū ganāmpulka datu analizē.

Putnkopības rubrikā Latvijas Apvienotās putnkopības asociācijas pārstāves Annas Ērlihas raksts par mājputnu bakām.

Zirgkopības rubrikā LLKC Apgāda redaktore Daces Milleres raksts



par vienu no Latvijas labākajām iedziedes meistarēm Everitu Dauburi, kura pērn uzņēmusies Jaunās jātnieku skolas vadīšanu Inčukalnā.

Kā ierasts, žurnālā nozares ziņas no Latvijas un ārzemēm, labas veselības uzturēšanas padomi, saimnieku aptauja, recepte un anekdotes.

Atgādinām, ka žurnālu "Latvijas Lopkopis" iespējams abonēt VAS "Latvijas Pasts" pasta nodaļās visā Latvijā, abonēšanas indekss – 2044, pasūtīšanu iespējams veikt arī elektroniski "Latvijas Pasts" mājaslapas elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2024_gads/

Žurnālu var iegādāties arī Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrā Ozolniekos. 

Iveta Tomsone, LLKC Apgāda vadītāja



"Vācijas zemnieki no savām prasībām neatkāpsies," nelokāma ir Vācijas Lauksaimnieku apvienības vadītāja Joahima Rukvīda nostāja dīzeļdegvielas akcīzes nodokļa jautājumā

◀ 1. lpp.

Varētu jau teikt – kā tad tā, kā lai mazais ražotājs tiek pie klienta, ja viņa produkts stendā salikts kopā ar citiem? Kur paliek komunikācija ar klientu, mēģinot saprast, kas tam tik, un pārliecinot viņu pirkt? Berlīnes Zaļā nedēļa pēc būtības nav izstāde, kur ražotājs meklē klientu – vairumvai mazumpircēju. Zaļā nedēļa ir milzīgs gadatirgus, kas orientēts pamatā uz Vācijas patērētājiem, kuri šeit ierodas baudīt un pirkt. Līdz ar to jaunā Latvijas stenda organizētāju pārdošanas koncepcija ir attaisnojama. Turklāt iepriekš ne viens vien ražotājs atzinis, ka dalība Zaļajā nedēļā, kur pašiem jāsedz ceļa izdevumi un uzturēšanās, knapi atmaksājas. Tad nu, lūk, šoreiz bija iespēja uzticēt produktus AREI, cerot, ka tos visus izdosies pārdot.

Pārdošana veicās labi. Latvija bija mainījusi ne tikai pārdošanas taktiku, bet arī vizuālo tēlu – stends bija jūgendstilā ieturēts, sākot no konstrukcijām līdz pat personāla apģērbam. AREI Lauksaimniecības tirgus veicināšanas daļas vadītāja Asoc. Prof. Dr. oec. Inguna Gulbe, kura bija atbildīga par Latvijas stendu Berlīnē, stāsta, ka jaunā koncepcija radusies, veismīgi sadarbojoties ar ZM vadību. Idejas pamatā bija Zaļās nedēļas apmeklētājiem rādīt Rīgu kā Eiropas jūgendstila metropoli. Kā zināms, jūgendstila uzplaukuma laiks bija pērnā gadsimta divdesmitajos gados, kas sakrīt arī ar Zaļās nedēļas rašanās laiku Berlīnē.

Latvijas stendā apmeklētājus gaidīja ne tikai uzkodas, sākot no šprotēm ar čipsiem, kūpinātām desiņām, sukādem un konfektēm, kam klāt piedzert va-

▶ 3. lpp.

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, llkc.lv, [laukutikls@llkc.lv](http://laukutikls.lv)

WWW.LLKCLV
WWW.LAUKUTIKLS.LV



Latvijas stendā viens no iecienītākajiem gardumiem – šokolādes konfektes

◀ 2. lpp.

rēja Latvijā ražotu sidru un alu, bet arī interaktīva foto vieta jūgendstila vidē. Apmeklētājiem to visu piedāvāja atbilstoši ietērpts apkalpojošais un konsultējošais personāls, fonā skatot tam laikam atbilstošai mūzikai.

“Starpkaru periodā Latvijas lauksaimniecība ar bekona un sviesta eksportu bija Latvijas tautsaimniecības pērle. Un arī šodien ir tāpat. Latvijas nozīmīgākā eksporta nozare ir lauksaimniecība un pārtikas nozare. Latvijas pērles. Ar galvenajai izstādes apmeklētāju publikai – vāciešiem – tik zināmo jūgendstilu, centīsimies iepazīstināt arī ar Latvijas lauksaimnieku un pārtikas ražotāju pērlēm. Ar Latviju kā mūsdienīgu drošas, kvalitatīvas un garšīgas pārtikas ražotājvalsti,” par stendu saka Inguna Gulbe. Pateicību par veiksmīgu idejas izpildi un tikšanu galā ar dažādām nebūšanām, tajā skaitā problēmām, ko ceļā uz izstādi radīja zemnieku un transporta darbinieku streiki, I. Gulbe izsaka uzņēmumam “Eventmore”. Tā darbinieki cieši sadarbojās ar Rīgas Jūgendstila muzeju, aizņemoties arī vienu otru eksemplāru no tā, ar ko greznot stendu, tajā skaitā sarunu telpu, kurā noritēja Latvijas delegācijas politiskās tikšanās ar citu valstu pārstāvjiem.

Vieta politiskajām sarunām

Zaļā nedēļa ir ne tikai gadatirgus. Šis ir pasākums, kas tiek izmantots politiskām tikšanās reizēm, jo te ik gadu ierodas apmēram 70 valstu ministri un viņu delegācijas. Zaļās nedēļas laikā notiek arī Globālais lauksaimniecības forums ar vairāk nekā 2000 dalībniekiem no visas pasaules. Šī gada tēma bija pārtikas piegādes ķēžu drošība un cīņa pret badu pasaulē. Arī Latvijas delegācijai,



Latvija sevi piesaka arī kā sidra ražotājvalsti

ko vadīja zemkopības ministrs Armands Krauze, bija vairākas tikšanās, tostarp ar Ukrainas Lauksaimniecības politikas un pārtikas ministru Mikolu Solški. Ar viņu tika pārrunātas iespējas jaunu tranzīta ceļu veidošanai uz Latvijas ostām Ukrainas lauksaimniecības preču tālākam eksportam uz trešajām valstīm. Savukārt ar Uzbekistānas lauksaimniecības ministru pārrunātas iespējas paplašināt Latvijas eksportu uz šo valsti. Pārtikas un veterinārā dienesta vadītājs Māris Balodis skaidro, ka jau pērn ar Uzbekistānu panāka vienošanās par četru Latvijas uzņēmumu iekļaušanu eksportētāju sarakstā, tomēr no šīs valsts ierēdņiem pagaidām darbības, lai 3 piena pārstrādes un viens gaļas pārstrādes uzņēmums varētu sākt reālu eksportu, nav notikušas. Ministru tikšanās bija būtiska, lai atgādinātu par darāmo.

Tomēr pats karstākais jautājums, kas caurvija Zaļās nedēļas politisko platformu, bija lauksaimnieku protesti. Tie bija jaušami arī izstādes laikā – atklāšanas dienā, 19. janvārī, ap izstāžu centru riņķoja traktoru kolonnas, atgādinot par Vācijas politiķu neatrisināto jautājumu par dīzeļdegvielas akcīzes nodokli. Lauksaimnieki uzstāj, ka politiķu plāni atcelt nodokļa atlaides ir jāaizmirst, savukārt politiķi cenšas piedāvāt dažādus veidus, kā nodokļa atlaides pakāpeniski tomēr mazināt.

Akcīzes nodokļa atlaides dīzeļdegvielai arī bija galvenais jautājums, par ko izstādes atklāšanas preses konferencē runāja Vācijas Zemnieku apvienības priekšsēdētājs Joahims Rukvīds. Zemnieku protesti notiek kopš decembra, ap-

▶ 4. lpp.



Zaļā dzīvesveida popularizēšana Vācijas Pārtikas un lauksaimniecības ministrijas stendā



“Desu koks” piedāvājumā no Francijas



Itālijas stenda centrā – dažāda veida sieri

◀ 3. lpp.

vienojot vairāk nekā 30 tūkstošus dalībnieku un 10 tūkstošus tehnikas vienību.

“Šis nav jautājums tikai par nodokļiem, šis ir jautājums par Vācijas zemnieku konkurētspējas vājināšanu. Katrs viens eiro, ko valdība grib papildu paņemt no zemniekiem, ir tieši katru vienu eiro par daudz. Mēs no savām prasībām neatkāpsimies,” saka J. Rukvīds. Viņš norāda, ka Vācijas zemnieki konkurē kopējā ES tirgū, un jau šobrīd tie zaudē konkurences cīņā ar, piemēram, Spānijas zemniekiem, kuri dārzeņus un augļus piedāvā par zemākām cenām. Uz Francijas žurnālista repliku, vai vācieši ar tik akurātiem protestiem cer nonākt pie sev vēlamā rezultāta, vai tomēr nevajadzētu asākas protesta formas, J. Rukvīds atbild: “Paliksim pie mierīgām protesta formām, nekārtību nebūs”.

Mierīgie un akurāti organizētie zemnieku protesti, kur netiek apdraudēta nedz sabiedrības manta, nedz drošība, ir pamats, kādēļ viņus atbalsta apmēram 80% sabiedrības. Kā saka J. Rukvīds, pozitīva attieksme pret zemniekiem ir ne tikai policistiem un mediķiem, kas pavada un uzrauga demonstrācijas, bet arī mazo veikaliņu un degvielas staciju darbiniekiem, kur protesta dalībniekiem pat piedāvā bezmaksas ēdienu un ūdeni. Tas iedrošina turpināt protestus ne tikai zemniekiem, bet sākt to darīt arī citu nozaru pārstāvjiem, piemēram, pārvaldātājiem, kuriem tiek celta maksa par vinjetēm.

Uz jautājumu, vai Vācijas zemniekus uztrauc tikai akcīzes nodokļa atlaižu atcelšana vai pārējais, tajā skaitā ar Zaļo kursu saistītās izmaiņas viņus apmierina, J. Rukvīds strikti atbild – nē, neapmierina, bet, kamēr nav tikts galā ar akcīzes

nodokļa jautājumu, pie pārējā nav jēgas ķerties. Viņš atgādina, ka Vācijas zemnieki ļoti daudz investē zaļajās tehnoloģijās, tomēr ES Kopējai lauksaimniecības politikai ir vajadzīgas reformas – pērn gada beigās Vācijas zemnieku apvienība iesniegusi apjomīgu priekšlikumu paketi nepieciešamajām izmaiņām.

Izstādē – tradicionālais un zaļais

Tie, kuri Berlīnes Zaļo nedēļu apmeklēja regulāri, būs pamanījuši, ka tā kļūst nedaudz mazāka, dārzkopības un zaļo ideju nesēju sadaļai gadu no gada paplašinoties. Zaļā dzīvesveida padomi visplašāk pārstāvēti dažādu valsts un ES institūciju standos. Piemēram, Eiropas Komisijas standā plaši izvietota interaktīva informācija par KLP, veselīgas pārtikas izvēli un pārtikas atkritumu mazināšanu, arī par progresīvās lauksaimniecības tehnoloģijām un citām Zaļā kursa lietām. Berlīnes pavalsts pārstāvēta ne tikai ar pārtikas ražotājiem, bet arī dārzkopības sadaļu, prezentējot Berlīni kā dārzu pilsētu.

Tomēr publikas lielākā daļa, īsi pāriecējoties par mākslīgi izveidotajiem dārzkiem un aši ielūkojietas institūciju standos, steidz baudīt ēdienu. Un te gadu no gada bez izmaiņām – visciešāk nākas saspieties Vācijas pavalstu hallēs, kur puto alus, smaržo pēc desiņām un iegādājami mazo zemnieku ražotie gardumi. Plaši apmeklēti arī pārējo valstu stendi, baudot, piemēram, Latvijas piedāvātos čipsus ar šprotēm, piedzerot sidru, garšojot Norvēģijas lasi un gardeles, Itālijas un Šveices sierus, Ungārijas speķi un vēl tūkstošiem piedāvājumu. 



Čehijas stendā “WormUp” piedāvājums – kraukšķīgi žāvēti tārpi un circeņi. Tos necep eļļā, bet žāvē ar karstu gaisu, tie nesatur cukuru, laktozi, antibiotikas, ir bez ķīmiskām vielām un bez konservantiem. Pircēju gan maz

Iveta Tomsone, LLKC Apgāda vadītāja

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKCLV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

LLKC JAUNUMI

GRŪTĪBĀS NONĀKUŠIEM LAUKSAIMNIEKIEM PALĪDZĒS LLKC EKSPERTI

Lai palīdzētu rast izeju no krīzes situācijas, kurā aizvadītā gada nelabvēlīgo laika apstākļu dēļ nonākuši dažādu nozaru lauksaimnieki, no 22. janvāra Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs visā valstī sāk īstenot pasākumu “Risinājumi dabas apstākļu vai cenu svārstību dēļ cietušām saimniecībām”.

Lēmums par šāda atbalsta sniegšanu radies, reaģējot uz zemnieku signāliem par to, ka aizvadītā gada sausums, krusa, zemās piena un graudu iepirkuma cenas virkni zemnieku novedušas situācijā, kad jau radušās problēmas ar nepieciešamo maksājumu veikšanu bankām un saimniecības tālāku pastāvēšanu.

Terēze Riekstiņa, LLKC Klientu apkalpošanas atbalsta daļas vadītāja: “Sekmīga izeja no krīzes situācijas būs tieši atkarīga no saimnieka paša gatavības sadarbīties, mainīt saimniekošanu un, iespējams, pieņemt arī kādu sāpīgu lēmumu. Mūsu ekspertu komandas, kurās darbosies koordinators, ekonomists, lopkopis, augkopis un grāmatvedis, palīdzēs sagatavot plānu izejai no krīzes, kā arī atbalstīs komunikācijā ar bankām.”

Sadarbībā ar LLKC komandu saimnieki īstermiņā iegūs neatkarīgu saimnieciskās darbības ekonomisko un finanšu analīzi, kā arī atbalstu sarunās ar kredītiestādēm, restrukturizējot kredītsaistības un piesaistot papildus finansējumu finanšu plūsmas stabilizēšanai. Savukārt ilgtermiņa ieguvums būs ražošanas optimizēšanas iespēju noteikšana, konsultantu komandas izstrādāts ilgtermiņa ražošanas plāns, mentorings un atbalsts ražošanas plāna realizācijā.

Atbalstam var pieteikties, ja 2023. gadā apsaimniekotā platība pārsniedz 1 ha (neattiecas uz segtajām platībām) un saimniekošanu negatīvi ietekmējuši šādi faktori: klimatiskie apstākļi (krusa, salna, sausums, lietavas), uzsākts investīciju projekts, kura saistības vēl nav beigušās, būtisks cenu samazinājums produkcijai (piena lopkopība, graudkopība), kredītprocentu likmju palielinājums, ES un valsts atbalsta maksājumu izmaksāšanas aizkavēšanās, inflācijas rezultātā strauji pieaugušās resursu cenas. Pretendentam lauksaimniecībā jādarbojas vismaz trīs gadus, vidējam apgrozījumam 2021./2022. gadā no lauksaim-

nieciskās ražošanas jābūt vismaz 30 000,01 EUR, restrukturizējamo saistību apjomam – vismaz 50% no 2023. gada apgrozījuma. Atbalsts pieejams līdz 2024. g. 31. decembrim.

Pieteikties pasākumam var, aizpildot pieteikumu šeit: <https://saite.lv/DDnw>, kā arī klātienē sev tuvākajā LLKC birojā: <http://new.llkc.lv/lv/biroji>.

Elektroniski saņemtie pieteikumi tiks apkopoti, izvērtēti to atbilstība pakalpojumu saņemšanai. Pēc lēmuma pieņemšanas ar katru individuāli sazināsies līdzšinējais LLKC birojs, ar ko bijusi sadarbība, vai pēc teritoriālās adreses tuvākais LLKC birojs.

Neskaidrību gadījumā aicinām sazināties ar LLKC Klientu apkalpošanas atbalsta daļu: e-pasts: klientu.serviss@llkc.lv, mob. tālr.: 28337799.

Pasākums tiek īstenots Valsts Kopejās lauksaimniecības politikas tīkla (VKLPT) aktivitātes “Risinājumi dabas apstākļu vai cenu svārstību dēļ cietušām saimniecībām” ietvaros.

Sagatavoja **Ilze Rūtenberga-Bērziņa**, LLKC sabiedrisko attiecību speciāliste

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

IZMAIŅAS GADA IENĀKUMU DEKLARĀCIJĀ

No 2024. gada 1. marta VID EDS aizpildīšanai būs pieejama gada ienākumu deklarācija par 2023. gadu. 9. janvārī tika pieņemti grozījumi MK noteikumos Nr. 662 “Noteikumi par iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācijām un to aizpildīšanas kārtību”, kas deklarācijas veidlapu nedaudz vienkāršo un nodrošina, ka deklarācijas veidlapa atbilst spēkā esošajiem normatīvajiem aktiem.

Tā kā likumā “Par iedzīvotāju ienākuma nodokli” vairs nav paredzēts pienākums saimnieciskās darbības veicējiem veikt iedzīvotāju ienākuma nodokļa avansa maksājumus, tad no noteikumiem ir izslēgta avansa maksājumu aprēķināšanas veidlapa.

Saistībā ar to, ka tika atcelti saimnieciskās darbības izdevumu apmēra ierobežojumi, mainītas deklarācijas D3 un D3¹ pielikumu rindas, attiecīgi izslēdzot tās rindas, kas bija paredzētas ienākuma aprēķinam, piemērojot izdevumu apmēra ierobežojumus.

D3 un D3¹ pielikumos vairs nav atrodamas rindas pašnodarbinātā valsts sociālās apdrošināšanas iemaksu norādīšanai, un šīs iemaksas tiek norādītas deklarācijā D kā attaisnotie izdevumi.



Linda PURIŅA,
LLKC Grāmatvedības un
finanšu nodaļas vadītāja,
sertificēta nodokļu konsultante
e-pasts: linda.purina@llkc.lv
tālr. 63007561



“LAUKU LAPU” IESPĒJAMS ABONĒT

Ja vēlaties “Lauku Lapu” saņemt mājās vai birojā, izdevumu iespējams abonēt tikai par piegādes cenu gan pasta nodaļās, gan “Latvijas Pasta” interneta mājaslapā: <https://abone.pasts.lv/lv/katalogs/>.

Abonēšanas indekss – 1163.

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

MAKSĀJUMI, KAS PIESAISTĪTI MINIMĀLĀS ALGAS APMĒRAM

Šogad minimālā alga mēnesī būs par 80 eiro lielāka. Tā tiek paaugstināta atbilstoši pirms gada Darba likumā Ministru kabinetam dotajam uzdevumam noteikt, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2024. gada 1. janvāra nav mazāka par 700 eiro. Minimālās algas apmēram ir piesaistīti citās jomās noteiktie maksājumi dažādās situācijās. To skaidro lvportals.lv žurnāliste Lidiya Dārziņa.

Minimālās algas izmaiņas paredz Ministru kabineta (MK) noteikumu Nr. 656 "Noteikumi par minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros un minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu" grozījumi, kas stājas spēkā 2024. gada 1. janvārī.

Atbilstoši Darba likuma 61. pantam minimālā darba alga nedrīkst būt mazāka par valsts noteikto minimumu. Minimālās mēneša darba algas apmēru normālā darba laika ietvaros, kā arī minimālās stundas tarifa likmes aprēķināšanu nosaka MK.

Pērn minimālās algas paaugstināšana tika iekļauta Darba likumā, ar grozījumiem paredzot: MK noteic, ka minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros no 2023. gada 1. janvāra nav mazāka par 620 eiro un no 2024. gada 1. janvāra nav mazāka par 700 eiro.

Minimālās algas saņēmēju skaits mazinājies

Paaugstinot minimālo mēneša darba algu, pieaugs darba devēju izdevumi, anotācijā norādījusi noteikumu grozījumu izstrādātāja Labklājības ministrija. Darba devēja darbaspēka izmaksas pieaugs par tiem darbiniekiem (ne visiem), kuriem pašreiz ir noteikta minimālā mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros (620 eiro) vai zemāka, kā arī tiem, kuriem mēneša darba alga normālā darba laika ietvaros šobrīd pārsniedz minimālās algas apmēru, bet ir zemāka nekā 700 eiro.

Saskaņā ar Centrālās statistikas pārvaldes datiem, 2018.–2021. gadā darba ņēmēju īpatsvars, kuri saņēma minimālo algu vai mazāk, bija robežās

no 18,1 līdz 20,6% jeb aptuveni piekta daļa no visiem darba ņēmējiem, bet 2022. gadā minimālās algas saņēmēju īpatsvars ir bijis zemākais pēdējo piecu gadu laikā – 16%.

CSP dati liecina, ka 2022. gadā minimālo vai zemāku algu privātajā sektorā saņēmuši 123 143 darba ņēmēji jeb 17,7% no visiem privātajā sektorā nodarbinātajiem, savukārt sabiedriskajā sektorā šādu atalgojumu saņēmuši 26 032 darba ņēmēji jeb 11,4% no sabiedriskajā sektorā nodarbinātajiem. Laika posmā no 2019. līdz 2021. gadam sabiedriskajā sektorā bija nedaudz pieaudzis minimālo un zemāku algu saņēmušo īpatsvars no 11,4% 2019. gadā līdz 13,0% 2021. gadā, savukārt privātajā sektorā šāds pieaugums nebija izteikts. 2023. gada 2. ceturksnī Latvijā bija nodarbināti 887,6 tūkstoši jeb 64,4% iedzīvotāju vecumā no 15 līdz 74 gadiem.

Pērn minimālās algas paaugstināšana tika iekļauta Darba likumā

Ietekmē darba devēju izdevumus

LM norāda, ka minimālās algas palielinājumam ilgtermiņā būs labvēlīga ietekme uz mazajiem un vidējiem uzņēmumiem – tiks veicināts darba samaksas līmeņa pieaugums, ieguldījumi produktivitātē un tehnoloģiskajos procesos. Tomēr, ņemot vērā būtiskās reģionālās atšķirības ekonomiskās aktivitātes un ienākumu ziņā, īstermiņā var būt nelabvēlīga ietekme uz tiem mazajiem un vidējiem uzņēmumiem reģionos ar zemāku ekonomiskās aktivitātes un ienākumu līmeni, kuros ir būtisks darba ņēmēju īpatsvars, kas saņem minimālo mēneša darba algu vai darba samaksu apmērā ziņā tuvu minimālajai mēneša darba algai.

Ar minimālās algas izmaiņām jāsalāgo arī atlīdzība, ko saņem valsts

un pašvaldības iestādēs nodarbinātie. LM paskaidrojusi, ka saskaņā ar MK 2016. gada 18. augusta noteikumu Nr. 563 "Minimālās mēneša darba algas noteikšanas un pārskatīšanas kārtība" 10.2. apakšpunktu atbildīgās ministrijas triju mēnešu laikā izstrādā tiesību aktu projektus par grozījumiem MK noteikumos, kas saistīti ar minimālo mēneša darba algu, un, ja nepieciešams, – par grozījumiem MK noteikumos saistībā ar mēnešalgas apmēra (skalas) izmaiņām.

Sasaiste ar maksājumiem sociālās drošības, parādu piedzīgas un citās jomās

Minimālā alga kā maksājuma rādītājs ir iekļauta vairākos citos tiesību aktos.

● Sociālā apdrošināšana. Minimālo iemaksu objekts – minimālā alga

Likumā "Par valsts sociālo apdrošināšanu" noteiktas minimālās valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, ko par katru personu veic vismaz no valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas. Palielinoties minimālajai algai, palielinās arī obligātās sociālās apdrošināšanas minimums. Savukārt pašnodarbinātajiem, ja viņu ienākumi mēnesī nesasniedz minimālās algas apmēru, reizi ceturksnī jāveic iemaksas nevis pēc pašnodarbinātā sociālās apdrošināšanas pilnās likmes (31,07%), bet 10% apmērā.

● Sociālā apdrošināšana. Brīvprātīgajām iemaksām iemaksu objekta minimālais gada apmērs ir 12 minimālās mēneša darba algas

Likums "Par valsts sociālo apdrošināšanu" vairākos gadījumos paredz iespēju brīvprātīgi pievienoties valsts pensiju, invaliditātes, maternitātes, slimības, vecāku apdrošināšanai.

● Iedzīvotāju ienākuma nodoklis valdes loceklim

Likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" noteikts: tiek uzskatīts, ka kapitālsabiedrības valdes loceklis guvis ar algas nodokli apliekamu ienākumu, kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajam minimālās mēneša darba algas ap-

► 7. lpp.

6. lpp.

mēram kārtējā taksācijas gada mēnesī, kad kapitālsabiedrībā nav bijis neviena darbinieka vai valdes locekļa, kas gūst atlīdzību, kura nav mazāka par normatīvajos aktos noteikto minimālo mēneša darba algas apmēru, ja attiecīgā taksācijas gada mēneša apgrozījums ir lielāks par normatīvajos aktos noteikto piecu minimālo mēneša darba algu apmēru. Likumā ir vēl citas normas ar piesaisti minimālās algas apmēram.

Nodokļu un algu uzraudzīšana ēnu ekonomikas ierobežošanai

Likumā "Par nodokļiem un nodevām" noteikts: lai veicinātu komercdarbības vides drošību, godīgu konkurenci un labprātīgu nodokļu saistību izpildi, Valsts ieņēmumu dienestam ir pienākums nodrošināt publiski pieejamu informāciju par darba devējiem, kuru darbinieku vidējais mēneša atalgojums ir valstī noteiktās minimālās mēneša darba algas apmērā vai mazāks. Likumā ir arī citas normas, kas saistītas ar minimālās algas apmēru.

Darba attiecības. Vidējās algas aprēķins

Darba likuma 75. panta otrā daļa paredz: ja darbinieks pirms attaisnotās prombūtnes perioda sākuma ir strādājis mazāk par sešiem mēnešiem, tad vidējo izpeļņu aprēķina no darba samaksas par periodu, kurā darbinieks ir strādājis. Ja aprēķinātā mēneša vidējā izpeļņa par darbu normāla darba laika ietvaros ir mazāka nekā spēkā esošā minimālā mēneša darba alga, tad mēneša vidējā izpeļņa izmaksājama spēkā esošās minimālās mēneša darba algas apmērā. Tāda situācija var būt, piemēram, darbiniekam, kurš atgriezies no bērna kopšanas atvaļinājuma un nostrādājis vien pāris mēnešus.

Darba attiecības. Ja darba līgums nav noslēgts rakstveidā

Darba likuma 41. pantā noteikts: ja darba devējs nenodrošina darba līguma noslēgšanu rakstveidā un darba devējs vai darbinieks nevar pierādīt citu darba tiesisko attiecību pastāvēšanas ilgumu, noteikto darba laiku un darba samaksu, tad uzskatāms, ka darbinieks jau nodarbināts trīs mēnešus un viņam ir noteikts normālais darba laiks un minimālā mēneša darba alga. Likumā minimālās algas apmērs nodrošināms arī vairākos citos darba tiesisko attiecību gadījumos.

Parādu piedziņa. Ieturējumi no darba samaksas

Piedzenot parādu, ieturējumus veic saskaņā ar Civilprocesa likuma 594. panta noteikumiem.

Uzturlīdzekļi bērnam

Saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr. 37 "Noteikumi par minimālo uzturlīdzekļu apmēru bērnam" 2. punktu katra vecāka pienākums ir katru mēnesi nodrošināt saviem bērniem minimālos uzturlīdzekļus šādā apmērā: katram bērnam no viņa piedzimšanas līdz 7 gadu vecuma sasniegšanai – 25% apmērā no minimālās mēneša darba algas; katram bērnam no 7 gadu vecuma sasniegšanas līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai – 30% apmērā no minimālās mēneša darba algas.

Sociālie pakalpojumi. Apgādnieku maksājums par tuvinieka aprūpi

MK noteikumos Nr. 275 "Sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas pakalpojumu samaksas kārtība un kārtība, kādā pakalpojuma izmaksas tiek segtas no pašvaldības budžeta" paredzēts: veicot samaksu par pakalpojumu, līdzekļi, kas pēc pakalpojuma samaksas paliek apgādnieka ģimenes rīcībā, nedrīkst būt mazāki par summu, kas aprēķināta, reizinot valstī noteikto minimālo algu ar koeficientu: par vienas personas ģimeni – 1; par katru nākamo apgādnieka ģimenes locekli – 0,5.

Maksātnespējas pieteikšana

Maksātnespējas likumā paredzētais gan fiziskās, gan juridiskās personas maksātnespējas procesa piemērošanas priekšnoteikums ir depozīta iemaksa divu minimālo mēnešalgu apmērā Maksātnespējas kontroles dienesta speciāli izveidotajā kontā.

Darba samaksa ieslodzījumā

Latvijas Sodudziņības kodeksa 56.¹⁶ pantā noteikta minimālā stundas tarifa likme un minimālā mēneša darba samaksa ar brīvības atņemšanu notiesātajam. Minimālā stundas tarifa likme un minimālā mēneša darba samaksa notiesātajam atbilstoši viņa veiktajam darbam un resocializācijas mērķiem ir: 50% no valstī normālajam darba laikam noteiktās minimālās stundas tarifa likmes un minimālās mēneša darba samaksas – notiesātajam, kas sodu izcieš slēgtajā vai daļēji slēgtajā cietumā; ekvivalenta valstī noteiktajai minimālajai stundas tarifa likmei – notiesātajam, kas sodu izcieš atklātajā cietumā; 50% no valstī pusaudzim noteiktās minimālās stundas tarifa likmes – nepilngadīgā notiesātajam.

Ziedojumi sabiedriskā labuma organizācijai

Sabiedriskā labuma organizāciju likuma 11. pantā noteikts: ja SLO saņemto ziedojumu kopsumma kalendārā gadā pārsniedz 12 minimālās mēneša darba algas, tad šai organizācijai ir pienākums ne mazāk kā 75% no šīs kopsummas, ko veido attiecīgajā kalendārā gadā izlietotie ziedojumi un ieņēmumi no tās saimnieciskās darbības, kurai piemēro nodokļu atvieglojumus, izlietot tikai tai sabiedriskā labuma darbības jomai, kura minēta lēmumā par sabiedriskā labuma organizācijas statusa piešķiršanu attiecīgajai organizācijai.

Jau rakstīts, ka šogad minimālā alga tika paaugstināta visās Eiropas Savienības dalībvalstīs, kurās tāda tiek noteikta. Procentuāli lielākais pieaugums bija Latvijā. 

Saīsināti no lvportals.lv

Viss raksts pieejams šeit:

<https://saite.lv/sGY1>



Makšķerēšanas, vēžošanas un zemūdens medību kartes var iegādāties internetā: makskeresanaskarte.lv.

Izplatītājs: Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs, tālr. 29460886.

AUGKOPIBA

KALĶOŠANAS MATERIĀLU SALĪDZINĀJUMS TAURINĶIEŽU-STIEBRZĀĻU ZĀLĀJOS

LLKC 2022. gadā ierīkoja demonstrējumu "Optimāla augsnes pH līmeņa uzturēšana taurinķiežu-stiebrzāļu zālajos" ar mērķi novērtēt un praktiski demonstrēt augsnes kalķošanas ietekmi uz augsnes reakcijas pH līmeņa izmaiņām, zālāju ražību un botāniskā sastāva izmaiņām.

Demonstrējumu ierīkoja LLKC Limbažu birojs sadarbībā ar Z. Blauas piemājas saimniecību "Dzelmītes" un Limbažu novada Ainažu pagasta z/s "Puncī", Latvijas Zemnieku federāciju un AREI.

Izvēlēts lauks ar saistīgas smilts augsni, augsnes reakcija pH 4,6, organiskās vielas saturs ~38%, P₂O₅ 39 mg/kg, K₂O 42 mg/kg, Mg 102 mg/kg, Ca 629 mg/kg, magnija un kalcija attiecība 1:6. Iepriekš laukā auga ilggadīgais zālājs.

Demonstrējumā ierīkoti trīs varianti:

1. variants jeb kontrole: taurinķiežu-stiebrzāļu zālājs ierīkots nekalķotā augsnē.

2. variants: taurinķiežu-stiebrzāļu zālājs ierīkots augsnē, kas pirms sējas kalķota ar Nordkalk Atrigran granulēto kalķi. Deva 530 kg/ha.

3. variants: taurinķiežu-stiebrzāļu zālājs ierīkots augsnē, kas pirms zālāja sējas kalķota ar smalcinātu kalķakmeni. Deva 6,0 t/ha.

2023. gada pavasarī zālājs pārziemoja labi. Pēc veģetācijas atjaunošanās pavasarī tika dots mēslojums veģetācijas sākuma fāzē – NPK 9-12-25 220 kg/ha un aprīļa vidū amonija nitrāts N 33,4 – 150 kg/ha. Pēc zāles nopļaušanas dots virsmēslājums – amonija nitrāts 100 kg/ha (10.07.2023.), un pēc desmit dienām liellopu šķidrmēsli 17 t/ha.



Foto: Ilze Skudra

Lauka diena demonstrējuma saimniecībā

1. tabula. Zālāju zemeņa raža 2023. gadā

Variants	Pirmais plāvums 8.07.2023., t/ha	Otrais plāvums 6.09.2023., t/ha	Raža kopā 2023. gadā, t/ha
1. variants – kontrole	10,35	7,0	17,35
2. variants – AtriGran	4,91	4,72	9,63
3. variants – rupjie kalķakmens milti	6,62	8,07	14,69

2023. gada sezonā, tāpat kā iepriekšējā gadā, tika veikti zālāja kopšanas darbi, novērojumi par zemeņa attīstību, kā arī pirms pirmā plāvuma ņemti zāles paraugi botāniskā sastāva un ražības noteikšanai.

Laika apstākļi aprīlī un maijā bija bez nokrišņiem, ar aukstām naktīm. Maija sākumā naktīs termometra stabiņš noslīdēja pat līdz -5/-6 °C. Šādi klimatiskie apstākļi nelabvēlīgi ietekmēja zālāju attīstību. Augšana notika ļoti lēni, un 20. maijā zāles garums sasniedza vidēji 20 cm, turklāt ar granulēto kalķi apstrādātajā variantā zāles garums sasniedza vidēji 10–15 cm, jo šajā variantā augsne ir smilšaināka un augi mitruma deficītu izjuta spēcīgāk. Demonstrējumi apstiprina to, ka

zālaugiem ļoti būtiski atbilstoši augsnes apstākļi, lai veiksmīgāk attīstītos nelabvēlīgos klimatiskajos periodos.

Atkārtoti zemeņa attīstība tika novērtēta jūnija sākumā. Zemeņa augsstums 45–50 cm. Ražības un augu botāniskā sastāva noteikšanai trīs vietās no katra kalķotā variantā un kontroles variantā 1 m² tika ņemti zāles paraugi. Tie tika sašķiroti trīs frakcijās – nezāles, stiebrzāles un āboliņš. Aprēķinātā prognozejamā raža no pirmā plāvuma kontroles variantā 7,38 t/ha, t. sk. āboliņš 44%. 2. variantā (granulētais kalķis AtriGran) aprēķinātā raža 4,12 t/ha, t. sk. āboliņš 13%. 3. variantā (rupjie kalķakmens milti) aprēķinātā raža 5,69 t/ha, t. sk. āboliņš 22%.

► 9. lpp.

2. tabula. Zālāju sausnas ražas kvalitātes rādītāji 2023. gadā

Variants		Kopējais sausnas saturs (mits paraugs), %	Koprot. sausnā, %	NDF sausnā, %	ADF sausnā, %	NEL sausnā, MJ/kg	Ca sausnā, %	Mg sausnā, %	P sausnā, %	K sausnā, %
1. variants – kontrole	1. plāvums	45,99	10,42	59,28	35,85	5,82	0,56	0,15	0,22	1,29
	2. plāvums	38,59	15,99	55,4	33,69	5,92	0,89	0,21	0,29	1,86
2. variants – AtriGran	1. plāvums	50,91	7,54	61,29	34,99	5,78	0,56	0,13	0,20	0,64
	2. plāvums	38,06	14,56	56,73	33,18	5,96	0,81	0,19	0,28	1,72
3. variants – rupjie kalķakmens milti	1. plāvums	50,70	9,11	59,59	35,41	5,78	0,54	0,14	0,21	1,25
	2. plāvums	42,09	11,95	55,16	32,98	5,98	0,70	0,17	0,28	1,70

8. lpp.

Ilgstošā sausuma dēļ zāle atauga ļoti lēni un starp variantiem nebija atšķirību. Normāla veģetācija atsākās jūlija beigās un augustā, kad sākās lietavas un augsnē mitrums sasniedza augiem nepieciešamo normu.

Augusta vidū, vizuāli novērtējot zālāja variantus, kontroles variantā stiebrzāles sasniedza 45 cm augstumu un bija ziedēšanas fāzē, āboliņš 60–65 cm pum-purošanās–ziedēšanas sākums. Otrā vari-antā (granulētais kaļķis AtriGran) stiebrzāles ziedēšanas fāzē ~40 cm augstums, āboliņš 53–55 cm, bet 1. variantā (rupjie kaļķakmens milti) stiebrzāles 35–40 cm, āboliņš ~60 cm, ziedēšanas fāzē.

Zālājs nopļauts divas reizes sezo-nā – 8. jūlijā un 6. septembrī. Viens no nozīmīgākajiem faktoriem ražas ieguvē bija mitruma nodrošinājumam laukos, tādēļ arī kontroles variantā zāles raža ir lielāka, jo mitruma nodrošinājums augsnē šajā variantā bija labāks (1. tabula). Mitruma režīms augsnē ir cieši saistīts ar organiskās vielas saturu tajā. Augsnes analīzēs redzams, ka tieši kontroles varianta lauka daļai raksturīgs visaugstākais organiskās vielas saturs augsnē (3. tabula). Savukārt 2. variantā ar vismazāko ražību organiskās vielas saturs ir viszemākais. Iespējams, ka kontroles varianta ražību ietekmējis vēl kāds cits, izmēģinājumos nepētīts faktors, kas ietekmēja sarkanā āboliņa īpatsvaru zel-menī. Kontroles variantam raksturīgs augstāks āboliņa īpatsvars, un tas no-drošina augstāku ražu ieguvu.

Lai objektīvāk novērtētu barības kvalitāti, tika nolemts veikt barības ana-līzes no abiem plāvuļiem. Tās veiktas LBTU Biotehnoloģiju zinātniskās labo-ratorijas agronomisko analīžu nodaļā.

Pirmais plāvuļums tika veikts novēloti, jo aukstā un ļoti sausā vasaras sākuma dēļ zāle auga lēni, vienīgā cerība bija lietūs, kas tā arī maijā un jūnijā netika sagaidīts, savukārt jūlija beigās un au-gustā, sākoties lietavām, lopbarības ga-tavošana bija apgrūtināta un zāle atkal pārauga. Salīdzinot abu plāvuļumu barī-bas kvalitāti (2. tabula), var secināt, ka otrajā plāvuļumā iegūtā barība ir labākas kvalitātes nekā pirmajā plāvuļumā iegū-tā. No pirmā plāvuļuma iegūtajai barībai sausnas saturs ir paaugstināts 40–50%, un ļoti līdzīgs abos variantos un kon-trolē. Sausnas saturs otrajā plāvuļumā kontroles variantā un 2. variantā (gra-nulētais kaļķis AtriGran) atbilst normai

3. tabula. Demonstrējuma variantu augsnes raksturojums

Varianti/gads		Organiskās vielas saturs, %	Augsnes reakcija, pH _{KCl}	P ₂ O ₅ , mg/kg	K ₂ O, mg/kg	Kalcijs, mg/kg	Magnijs, mg/kg
Kontrole	2022.	5,9	4,8	57	40	782	57
	2023.	8,4	5,3	70	35	1049	117
2. variants – AtriGran	2022.	4,4	4,5	65	31	657	43
	2023.	5,5	4,6	55	27	477	50
3. variants – rupjie kaļķak- mens milti	2022.	5,5	5,0	64	37	653	59
	2023.	6,0	5,7	67	25	990	289



Ilggadīgais zālājs demonstrējuma laukā 2023. g.

38% (optimāls 30–40%). Paaugstināts sausnas saturs otrajā plāvuļumā 42% bija 3. variantā (rupjie kaļķakmens milti). Nozīmīgs barības kvalitātes rādītājs – kopproteīns – augstāks otrajā plāvuļumā iegūtajā lopbarībā. Optimālā līmenī (14–18%) kopproteīns kontroles 2. variantā (granulētais kaļķis AtriGran), attiecīgi 15,99 un 14,56%, zemāks 3. variantā (rupjie kaļķakmens milti).

Lai novērtētu un salīdzinātu ar ie-priekšējiem gadiem organiskās vielas, augsnes reakcijas un barības elementu izmaiņas augsnē, veģetācijas perio-da beigās (20.10.2023.) tika analizēti augsnes paraugi (3. tabula).

Salīdzinot augsnes analīzes ar ie-priekšējā gada rezultātiem, redzams, ka kontroles variantā ir pieaudzis orga-niskās vielas saturs augsnē, pH, gan arī kalcijs un magnijs daudzums augsnē. Organiskās vielas saturs ir pieaudzis arī abos kaļķotajos variantos. To varētu iz-skaidrot ar to, ka augustā un septembrī bija ļoti daudz nokrišņu un pietiekami silts, zāle strauji auga – gan virszemes daļas, gan strauji attīstījās arī sakņu sistē-ma, veidojot daudz sīku piesaknīšu, kas, nonākot augsnē, arī palielina organiskās vielas daudzumu. Kalcijs un magnijs pa-augstināšanos paraugā ir sekmējis lauka reljefs, jo barības vielas kopā ar nokrišņu ūdeņiem ir sanestas kontroles variantā, kas, salīdzinot ar abiem pārējiem vari-antiem, tomēr atrodas nedaudz zemākā

vietā. Barības vielu noplūde ar nokriš-ņiem uz kontroles variantu lauka reljefa dēļ var būt papildu faktors augstākām ra-žām. Būtiskas augsnes reakcijas izmai-ņas vērojamas 3. variantā (rupjie kaļķak-mens milti), kurā pH neutralizēšanai tika lietots rupji malts kaļķakmens. Šajā vari-antā arī kalcijs un magnijs līmenis aug-snē ir paaugstinājies. Tāpat arī 2. varian-tā ar AtriGran granulēto kaļķi augsnes reakcija ir nedaudz paaugstinājusies.

Aprēķināta ekonomiskā efektivi-tāte katram variantam, noteikts bruto segums 2. Tas pozitīvs ir tikai 1. kon-troles variantā – 11,58 eiro/ha, 2. vari-antam (granulētais kaļķis AtriGran) – 371,54 eiro/ha, 3. variantam (rupjie kaļķakmens milti) – 153,12 eiro/ha.

Atziņas

- Demonstrējums jāturpina, lai no-teiktu kaļķojamo materiālu, it īpaši lēnas iedarbības, ietekmi uz zālāju ražību, bo-tānisko sastāvu un ražas kvalitāti.

- Zālaugiem ļoti būtiski kvalitatī-vi un atbilstoši augsnes apstākļi, lai veiksmīgāk attīstītos nelabvēlīgos kli-matiskajos periodos. 

Demonstrējums “Optimāla augsnes pH līmeņa uzturēšana tauriņziežu–stiebrzāļu zālajos” realizēts LAP 2014.–2020. apakš-pasākuma “Atbalsts demonstrējumu pasā-kumiem un informācijas pasākumiem” ie-tvaros, LAD līguma Nr. 10 2.1-20/21/P16 (13.lote). Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.



Brigita SKUJĪNA,
LLKC Limbažu konsultāciju
biroja lauku attīstības
konsultante
e-pasts: brigita.skujina@llkc.lv
tālrs. 64023774



Iveta GŪTMANE,
Dr. agr.
“Latvijas Šķirnes sēklas”
tālrs. 29889491

MĀJRAŽOŠANA

AR AIZRAUTĪBU PAR SAVU DARBU

Viesojamies Dievidkurzemes novada Nīcas pagasta Rudes saimniecībā “Ceļnieki”, kur pie sevis viesmīlīgi uzņem Iveta Reinfelde un Osvalds Muša, kuri ir mazie mājražotāji un patlaban piedāvā priežu čiekuru sīrupu, stipros dzērienus (likieri “Strong pine cone”, konjaku “Mežonīgā datele” un bebru dziedzeru uzlējumu “Bebru steroīdi”). Viņi rīko degustācijas gan pie sevis mājās, gan arī izbraukumus privātos banketos un pasākumos.

No idejas, iedvesmas līdz produktam

Iveta priežu čiekuru sīrupa gatavošanu pašu vajadzībām ir aizsākusi jau 2015. gadā, kad daudz mēģināt un eksperimentēt. Saimnieciskā darbība uzsākta 2018. gada sākumā, reģistrējoties Pārtikas un veterinārajā dienestā. Sīrupi gatavoti uz “dzīvās uguns”, kas veselīgajam sīrupam piešķir īpašu smēķi. Čiekuriņi lasīti tepat, Bernātu skaistajos piejūras mežos.

Doma par stipro dzērienu ražošanu radās 2019. gadā pēc tam, kad Iveta ar savu ideju par priežu čiekuru sīrupu piedalījās “Laukiem būt!” mācībās. Iveta atminas, ka, piedaloties mācību noslēgumā, kāds apjautājās, vai no priežu čiekuriem var saražot arī kaut ko stiprāku. Osvalds stāsta, ka tā arī radās interese par priežu čiekuru likiera radīšanu. Viņi meklēja informāciju par līdzīgiem produktiem, mācījās no citu un savām kļūdām, eksperimentēja un testēja. Mēģinājumi vainagojās ar stiprāku dzērienu ražošanu mazos apjomos, un 2021. gadā Osvalds reģistrēja stipro dzērienu mājražošanu.

Ceļš uz oficiālu stipro alkoholisko dzērienu ražošanu mājas apstākļos nebija

Iveta
Reinfelde un
Osvalds Muša



viegls likumdošanas un Covid ieviesto ierobežojumu dēļ, kad bija ļoti ierobežotas iespējas satikties un klātienē izrunāt nosacījumus un prasības. Mazliet ironizējot, Osvalds un Iveta atzīst – ļoti labi, ka pašā sākumā viņi neapzinājās, cik grūti tas būs, un diena, kad saņemta nepieciešamā licence, bija svētki, kas salīdzināmi ar vidusskolas izlaidumu.

Pirmais produkts, kuru uzsāka ražot lielākos apjomos, ir dateļu konjaks “Mežonīgā datele”. Tam piemīt zeltaina dzintara nokrāsa. Apveltīts ar

bagātu smaržas buketi un lielisku, saldu, sabalansētu garšu, kas veidojas gatavošanas procesā. Izmantotas dateles un apelsīni.

Nākamais produkts piedāvājumā ir likieris “Strong pine cone” no priežu čiekuru sīrupa un citrusaugļiem. Dzēriens ir apveltīts ar bagātu smaržu buketi un lielisku, saldu garšu, kuras noslēgumā var izbaudīt priežu čiekura sīrupa savelkošās garšas nianšes.

Patlaban piedāvājumu papildina bebru dziedzeru uzlējums “Bebru steroīdi” – spēcīgs dabas dots enerģijas tonizētājs. Savu popularitāti tas iegūvis ar spējām palīdzēt cīņā pret iekaisumiem, saslimšanām, un ievērojami veicinot dzīšanu. Tradicionāli šo uzlējumu lieto pret elpceļu un gremošanas traucējumiem un iekaisumiem, kā arī imunitātes stiprināšanai kopumā.

Osvalds uzsver, ka, izprotot veselīgo dabas produktu nozīmi, kas tiek pasniegts priežu čiekuru sīrupā, attīstām to arī mūsu alkoholisko dzērienu veidošanā – ietverot gan garšu, gan kvalitāti, gan vienlaikus arī sapratni par atbildīgu alkoholisko dzērienu lietošanu ar mēru.

Straujajā ikdienas ritmā viņi piedalās gadatirgos, kā arī, iepriekš piesakoties, piedāvā degustācijas dažādos pasākumos un saimniecībā uz vietas.

► 11. lpp.



Foto: privātais arhīvs



“Ceļniekos” tapušie dzērieni

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKC.LV
WWW.LAUKUTIKLS.LV



Saimniecībā notiek degustācijas



Izstādē "Rīga Food" saimniecības standu apmeklē Valsts prezidents Edgars Rinkēvičs

◀ 10. lpp.

Degustācijas notiek brīvā dabā, brīvā atmosfērā. Iveta saka: "Mums nav muzejs, mums ir reālā dzīve".

Ja ir vēlme braukt ciemos uz saimniecību, tad labākais laiks ir vasara, jo tad kā papildu pievienotā vērtība apskatāms sakoptais dārzs, ko iekopusi Iveta, kura pēc izglītības un arī sirdi ir daiļdārzniece. Ikvienam Ivetas un Osvalda piedāvāto produkciju iespējams iepazīt un izgaršot ļoti iecienītā vietā Bernātos – kafejnīcā "Dzintariņš".

Mācības un kopdarbības nozīme

Par nepārvērtējamu jaunieši atzīst iespēju gūt pieredzi un piedalīties mācībās, ko piedāvā Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs ar pasākumu "Laukiem būt!" un individuālu konsultatīvo atbalstu, kā arī Nodarbinātības valsts aģentūras atbalstu komercdarbības vai pašnodarbinātības uzsākšanai. Osvalds uzsver, ka tās ir nenovērtējamas zināšanas, ko noteikti iesaka izmantot ikvienam, un ļoti svarīga ir paša cilvēka ieinteresētība, vēlme "bīdīties" un īstenot savu ieceri.

Tas ir kopīgs darbs, kurā Iveta un Osvalds papildina viens otru, darot katrs tās lietas, kurās jūtas spēcīgāki. Katra gada darba cikls sākas ar ģimenes un draugu kopīgu talku – prieku čieku lasīšanu Bernātu piejūras mežos. Par publicitāti rūpējas Iveta, rēķinus un dokumentācijas kārtošānu veic Osvalds. Ražošanas organizēšana, ražošana, dalība tirdziņos, produkcijas piegāde un arī citi darbi tiek veikti kopīgi.

Lai varētu piedāvāt kvalitatīvu produkciju, nenoliedzami ir būtiska arī kopdarbība ar sadarbības partneriem. Jau pieminējam kafejnīcu "Dzintariņš"

Bernātos. Iveta un Osvalds papildus īpaši uzsver sadarbību ar SIA "Bātas avots", kura Lielbātas dabīgais dzidravots ūdens tiek izmantots produktu gatavošanā, un Anniju Elsti, kura ikdienā palīdz izveidot vizuālos materiālus publicitātei un aktualizē mājaslapu – www.celnieki.lv.

Klientu atsauksmju nerimstošais spēks

Jautājot par iepriekšējā, 2023. gada, nozīmīgākajiem pasākumiem, abi vienprātīgi atzīmē, kas tā ir bijusi iespēja kopā ar citiem novada ražotājiem ar Dienvidkurzemes novada pašvaldības atbalstu piedalīties novada kopstendā starptautiskajā pārtikas izstādē "Rīga Food". Iveta atzīst, ka šajā gadījumā liela pateicība ir pašvaldībai, kas nodrošināja un piedāvāja šādu iespēju. Dalība izstādē bija liels izaicinājums, un ļoti nozīmīgi bija tas, ka jau iepriekš bija iegūta pieredze, piedaloties dažādos tirdziņos un pasākumos, ka saimniecībai jau bija sava mājaslapa vairākās valodās, kā arī, ka bija sagatavots QR kods, kuru ikviens viegli varēja noskenēt un uzreiz atvērt saimniecības mājaslapu un uzzināt vairāk. Šādā starptautiskā izstādē galvenais ir dzēriena izbaudīšana, tāpēc ļoti vērtīga bija iespēja uzzināt citu stipro dzērienu ražotāju atsauksmes.

Iveta turpina, ka iepriekšējā gada ietvaros viņi ir piedalījušies arī "Pirts un veselības festivālā" Tērvetē, "Spīšanas salidojumā" Dzegužkalnā, Reņģu svētkos Jūrmalcienā, Nēģu svētkos Pāvilostā, festivālā "Bārtas rudens 2023" un citos pasākumos. Katra šāda tikšanās devusi jaunus kontaktus un sadarbības iespējas, kā arī bijusi kā jauna iespēja satikt klientus, izziņāt un gūt atgriezenisko saiti un atziņas par savu produktu. Kā atzīst Osvalds, tad klientu atsauks-

mes kopumā dod pārliecību par produktu, liek neapstāties un nemītīgi piedomāt pie tā, ko vēl varētu uzlabot, kā arī ir neizmērāms pozitīvas enerģijas avots.

Izaicinājumi

Iveta uzsver, ka ir jau arī savi ierobežojumi, jo nevar būtiski kāpināt ražošanas apjomus. Arī turpmāk ir doma likt uzsvāru uz dabīgām lietām un atbilstoši paplašināt piedāvājuma klāstu. Esot mazajam ražotājam, vienmēr nepieciešams izšķirties, kam vairāk pievērst uzmanību. Osvalds apliecina, ka, domājot par šo jauno gadu, pamatmērķis – ražot kvalitatīvu dzērienu – nemainās, kā arī tiek domāts par sortimenta dažādošanu. Kā papildu prioritātes ir iespēju robežās paplašināt ražošanas jaudas, paplašināt ražošanas telpas un izbūvēt nojumi degustāciju apmeklētājiem.

Runājot par personīgajām īpašībām, kas palīdz ikdienā sasniegt vairāk, Iveta uzsver kurzemniekiem piemītošo mērķtiecību un spītību, t. i., ja kāds saka "nevar", tad kurzemniekam ir jāaplēcina, ka "var".

Kopīgā nostāja ir pa mazam solītim un cik vien iespējams ar saviem spēkiem iet uz priekšu. Ļoti palīdz savstarpējais atbalsts, jo, kā atzīst Iveta un Osvalds, tad abi ir uz "viena vilņa". Palīdz arī iespēja grūtākos brīžos uz mirkli apstāties un izvērtēt, kas ir bijis un kas jau ir izdarīts. Tas liek turpināt iet un darīt.

Iveta un Osvalds ikvienam mājražotājam novēl nebaidīties no jaunām lietām un izaicinājumiem, uztvert visu kā dzīves pieredzi un vienu lielu piedzīvojumu! 



Aleksejs KAČANOVS,
LLC Liepājas konsultāciju
biroja vadītājs
e-pasts:
aleksejs.kacanovs@llkc.lv
tālrs. 27843096

MEŽSAIMNIECĪBA

Čiekurs

Saistībā ar egļu astonezību mizgrauža masveida savairošanās Valsts meža dienesta ģenerāldirektors līdz 2024. gada beigām izsludina mizgrauža masveida savairošanās situāciju mežā Latvijas teritorijā. Tas nozīmē, ka laika periodā no 2024. gada 1. aprīļa līdz 31. augustam vērtīgo egļu mežaudžu aizsardzības zonās būs spēkā saimnieciskās darbības ierobežojumi.

Lēmums pieņemts, pamatojoties uz ekspertu darba grupas izvērtējumu, LVMI "Silava" monitoringa datiem, kā ar vērtīgo egļu mežaudžu apsekošanu 2023. gadā, kad 13 500 ha platībā 33% vērtīgajās egļu audzēs tika konstatēti egļu astonezību mizgrauža bojājumi 1 līdz 3% apmērā.

Valsts meža dienesta ģenerāldirektora izdots rīkojums "Par egļu astonezību mizgrauža masveida savairošanās situāciju un kaitēkļa ierobežošanas pasākumiem 2024. gadā" paredz līdzīgus aizsardzības pasākumus un saimnieciskās darbības ierobežojumus, kādi tie bija pagājušajā gadā. Laika periodā no 2024.

MIZGRAUŽU IEROBEŽOŠANAS PASĀKUMI 2024. GADĀ



Egļu audzes ir rūpīgi jāuzmana!

gada 1. aprīļa līdz 31. augustam būs spēkā koku ciršanas aizliegums vērtīgo egļu mežaudžu A, B, C aizsardzības zonās.

Informācija par aizsardzības zonām drīzumā būs apskatāma Meža valsts reģistra karšu sadaļā.

Savukārt aizsardzības pasākumi paredz, ka sanitārajā vienlaidu cirtē atļauts cirst mizgraužu bojātu mežaudzi vai tās daļu, ja bojāto koku skaits ir vismaz 10 koki uz vienu hektāru. Nocirstie koki pēc

iespējas īsākā laika posmā jāizstrādā un jāizved no meža, lai mazinātu kaitēkļa izplatību. Izcirtuma platībās, kas pārsniedz 0,8 hektārus, ir jāizvieto feromonu slazdi.

Meža īpašnieki tiek aicināti apsekot savas egļu mežaudzes un, konstatējot kaitēkļu savairošanos, informēt par to tuvāko mežniecību.

Veikt bojāto koku ciršanu var tikai tad, ja Valsts meža dienestā saņemts apliecinājumu koku ciršanai.

GROZĪJUMI VALSTS MEŽA DIENESTA LIKUMĀ

VMD uzrauga meža apsaimniekošanu, medību un dabas aizsardzības reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanu, kā arī īsteno meža uguns apsardzību.

Saeima ir pieņēmusi grozījumus Valsts meža dienesta likumā, normatīvais akts ir spēkā ar 2024. gada 12. janvāri.

Būtiskākais šajos grozījumos ir regulējums attiecībā uz administratīvā procesa realizācijas formu, izmantojot Valsts meža dienesta uzturētās valsts informācijas sistēmas Meža valsts reģistrs tiešsaistes pakalpojumu. Tas nozīmē, ka persona, kura vēlēties saņemt administratīvo aktu, savu gribu izteiks, pieslēdzoties Meža valsts reģistram un ievadot attiecīgo informāciju. Tāpat informācija par administratīvā akta izdošanu tiks paziņota ar Meža valsts reģistra starpniecību. Pats administratīvais akts būs kā ieraksts Meža valsts reģistrā, līdzīgi kā ieraksts vienotajā datorizētajā Zemesgrāmatā, bet persona varēs saņemt informatīvu izrakstu par izdoto adminis-

trativu aktu, ja būs tāda nepieciešamība.

Normatīvais akts nosaka, ka gan personas iesniegumam, gan VMD amatpersonas izveidotam administratīvajam aktam vai citam dokumentam Meža valsts reģistrā ir juridisks spēks arī, ja tajos nav ietverts rekvizīts "paraksts". Turklāt privātpersonām ir paredzēta iespēja arī pilnvarot citu personu iesniegt iesniegumu un saņemt administratīvo aktu strukturētu datu veidā Meža valsts reģistrā. Šāds pilnvarojuma veids, izmantojot autentificēšanos informācijas sistēmā, pastāvēs līdzās administratīvajā procesā jau pazīstamajam notariālajam pilnvarojumam un mutvārdu pilnvarojumam.

Atzīmējams, ka visas iecerētās izmaiņas tiks īstenotas pakāpeniski, lai to ieviešanu pilnā mērā nodrošinātu ne vēlāk kā līdz 2026. gada 31. decembrim. Vienlaikus Valsts meža dienesta personāls sniegs informatīvu un konsultatīvu palīdzību privātpersonām digitālo iespēju apguvei un izmantošanai. Uzsvērams, ka meža īpašnieki

un tiesiskie valdītāji joprojām var izvēlēties vērsties ar iesniegumu un saņemt informatīvu izrakstu par ciršanas apliecinājumu vai kādu citu administratīvo aktu klātienē mežniecībā.

Grozījumi skāruši arī Valsts meža dienesta izdoto administratīvo aktu un faktiskās rīcības apstrīdēšanas kārtību, jo, izslēdzot no Valsts meža dienesta likuma 10. pantu, Valsts meža dienesta amatpersonu izdotie administratīvie akti būs apstrīdami augstākai amatpersonai, ģenerāldirektoram, un tad – pārsūdzami administratīvajā tiesā.

Likumā iestrādāts arī deleģējums Ministru kabinetam noteikt Valsts meža dienesta formas tērpa un atšķirības zīmju nēsāšanas kārtību, noteikumi jāizdod līdz 2024. gada 31. martam.

Līga SOLOSTEJA,
MKPC mežsaimniecības
projektu vadītāja
e-pasts:
liga.solosteja@mkpc.llkc.lv
tāl. 28018569

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKCLV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

TĀLĀKIZGLĪTĪBA

IESPĒJA PIETEIKTIES MĀCĪBĀM AR ES ATBALSTU

Viens no nosacījumiem valsts un Eiropas Savienības atbalsta saņemšanai 2023.–2027. plānošanas periodā ir kvalifikācijas celšanas kursu apmeklējums tiem saimniekiem, kuri pieteikušies atbalstam kādā no Agrovīdes pasākumiem. Plašu nepieciešamo kursu klāstu sadarbībā ar Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti no decembra piedāvā Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs.

Mācības pieejamas trijos blokos, kopumā 37 tēmās – lauksaimniecībā, pārtikas produktu (izņemot zivsaimniecības) ražošanā, kā arī mežsaimniecībā. Nepieciešamo zināšanu apguvi nodrošina LLKC reģionālie biroji un LLKC Meža konsultāciju pakalpojuma centra reģionālās nodaļas. Tuvākos birojus meklējiet šeit: <http://new.llkc.lv/lv/biroji>

Lauksaimniecības blokā iekļautas mācības kā par vides un klimata, ilgtspējīgu dabas resursu apsaimniekošanu veicinošu metožu izmantošanu, tā par bioloģisko lauksaimniecību, lopkopību, bioloģiski vērtīgu zālāju apsaimniekošanu, digitālo rīku pielietošanu saimniekošanā un citiem lauksaimniekiem svarīgiem tematiem.

Meža īpašniekiem, meža nozarē nodarbinātajiem un medniekiem piedāvāti mācību kursi, kas veido izpratni par meža apsaimniekošanu, meža bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanu, motorinstrumentu izmantošanu mežizstrādes darbos, medību saimniecības veidošanu, medījumu gaļas apstrādi un citām aktuālām tēmām.

Pārtikas produktu ražošanas mācībās apskata lauksaimniecības produktu ražošanas procesu un tehnoloģiju pilnveidošanas aspektus, jaunu nišas produktu

izstrādi, kvalitatīvu un konkurētspējīgu pārtikas produktu izveides iespējas.

Mācībās iespējams apgūt gan teorētiskās zināšanas, gan piedalīties praktiskās nodarbībās saimniecībās, uzņēmumos, mežā un citos objektos. Dalībniekiem tiek nodrošināti izdales materiāli un noslēgumā izsniegti apliecinājumi par mācību kursa beigšanu.

Aktuālo kursu piedāvājums un iespēja pieteikties uz sev interesējošiem mācību kursiem atrodami LLKC mājaslapā: <https://saite.lv/fixJ>. Ja piedāvājumā nav atrodams nepieciešamais kurss, ir iespēja izteikt savu vēlmi, kur un ko mācīties: <https://saite.lv/CMmO>

Mācību kursu atbilstība konkrētam Agrovīdes pasākumam ir saskaņota ar Lauku atbalsta dienestu, kurā būs jāiesniedz iegūtais apliecinājums par apmeklētajām mācībām. Lai atvieglotu izvēli, kurā mācību kursā mācīties un kāda Agrovīdes pasākuma kvalifikācijas stundām konkrētais kurss būs atbilstošs, LLKC izstrādājis RĪKU, ko aicinām izmantot – <https://agrovide.spread.name/>.

Jolanta Sūna, LLKC Tālākizglītības nodaļas vadītāja vietniece: “Lai arī šķiet, ka 2027. gads ir tālu un būs pietiekami laika mācīties, neatlieciet to uz pēdējo brīdi, jo tik plašs mācību kursu piedāvājums būs pieejams vien līdz 2025. gada rudenim.”

Uzziņai. Mācības tiek nodrošinātas Lauku attīstības programmas investīciju pasākuma 2014.-2020. gadam “Zināšanu pārneses un informācijas pasākumi” apakšpasākuma “Profesionālās izglītības un prasmju apguves pasākumi” ietvaros, LAD līguma Nr. 10.2.1-2.36/23/P21. Atbalsta Zemkopības ministrija un Lauku atbalsta dienests.

Sagatavoja Ilze Rūtenberga-Bērziņa,
LLKC sabiedrisko attiecību speciāliste

Interven- ces kods	Intervences koda atšifrējums	Kopējais kvalifikācijas stundu skaits, kas obligāti apgūstams līdz 31.05.2027.
LA10.1.	“Zaļās joslas”	16
LA10.2.	“Vidi saudzējošā dārzkopība”	40
LA10.3.	“Paaugstinātu labturības prasību un emisiju mazinošā lopkopība”	40
LA10.4.	“Biškopības vienību apsaimniekošana apputeksnēšanas vajadzībām”	40
LA10.5.	“Zālāju biotopu apsaimniekošana”	16
LA11.	“Bioloģiskā lauksaimniecība”	40 (MK noteikumu Nr. 197 67.5.1. un 67.5.2. apakšpunktā noteiktajos gadījumos)
LA11.(2)	“Bioloģiskā lauksaimniecība”	160 (MK noteikumu Nr. 197 67.5.3. apakšpunktā noteiktajos gadījumos)

Vienīgais SPECIALIZĒTAIS LOPKOPĪBAS ŽURNĀLS LATVIJĀ!



- Aktualitātes piena un gaļas lopkopībā, kā arī zirgkopībā.
- Intervijas ar nozares līderiem.
- Saimnieku pieredzes stāsti no visiem Latvijas novadiem.
- Praktiski profesionāļu padomi piena un gaļas lopu audzētājiem.
- Informācija par nozarei saistošām likumdošanas izmaiņām.
- Jaunumi no Latvijas un pasaulē tirgļiem.

Izdevējs: Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs.

Žurnālu “Latvijas Lopkopis” iespējams abonēt VAS “Latvijas Pasts” pasta nodaļās visā Latvijā, abonēšanas indekss – 2044, pasūtīšanu iespējams veikt arī elektroniski “Latvijas Pasts” mājaslapas elektroniskās abonēšanas sadaļā: https://abone.pasts.lv/lv/latvijas_preses_izdevumi/zurnali/2044/2023_gads/

Abonēšanas cena
6 mēnešiem – 19,50 eiro,
3 mēnešiem – 9,90 eiro.



SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZNĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2024. GADA MARTĀ

Termins, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti, iesniegumu un atskaitu apkopošanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

Terminš		Februāris							Marts							Aprīlis											
		1	2	5	14	15	16	17	19	20	21	23	24	26	29	1	2	14	15	17	18	21	22	23	24	25	30
Lauku attīstības programmas pasākumi	Atbalsts krusā un vētrā cietušajām ēkām																										
	Iesniegums atbalsta pasākumā "Pārtikas kvalitātes shēmas"																										
	Atbalsts ieguldījumiem ar lauksaimniecību nesaistītu darbību radīšanā un attīstīšanā (veterināro pakalpojumu sniedzējiem lauksaimniecības dzīvniekiem)																										
	Informācijas iesniegšana VAAD LIZ pārvaldības sistēmā (pretendējot uz kādu no ekoshēmas atbalstiem)																										
Informācijas sniegšana	PVN mēneša (ceturkšņa) deklarācija un maksāšanas termiņš																										
	Nodokļa samaksas termiņš																										
	Gada deklarācija (ja saskaņā ar PVN likuma prasībām gada deklarācija ir jāiesniedz)																										
	Mikrouzņēmumu nodokļa deklarācija																										
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Nodokļa samaksas termiņš																										
	Atskaites iesniegšanas termiņš PAŠNO-DARBINĀTAJIEM																										
	Nodokļa samaksas termiņš - PAŠNO-DARBINĀTAJIEM																										
	Darba devēja ikmēneša ziņojums																										
Dabas resursu nodoklis	Nodokļa samaksas termiņš - darba devējiem																										
	Dabas resursu nodokļa pārskats																										
	Nodokļa samaksas termiņš																										
	Atskaite par darījumu kvīšu izlietojumu																										
Skaidras naudas deklarēšana	Deklarācija par mēneša laikā skaidrā naudā veiktajiem darījumiem																										
	Paziņojums par fiziskajām personām izmaksātajām summām iepriekšējā mēnesī																										
	Nodokļa samaksas termiņš																										
	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par ceturksni) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā ceturksnī pārsniedzis 1000 eiro																										
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	Uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija																										
	Nodokļa samaksas termiņš																										
	Gada pārskats par 2023. gadu (ja pārskata gads sakrīt ar kalendāro gadu; mikro un mazām sabiedrībām)																										

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs,
Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag., Ozolnieku nov., LV-3018, tālr. 63050220,
admin@llkc.lv, laukutikls@llkc.lv

WWW.LLKCLV
WWW.LAUKUTIKLS.LV

LAUKU ATTĪSTĪBA

ATJAUNO SENU MĀJU AINAVISKĀ VIETĀ

Ivo Līdums pirms trim gadiem Popes pagasta Topciemā iegādājies senās *Dziru* mājas Rindas upes krastā un sācis tās atjaunot. Pamazām iecerēts šeit attīstīt piedāvājumu tūristiem, kuri novērtē iespēju atpūsties mierā un harmonijā.

Ivo ir inženierzinātnu doktors. Viņam ir savs uzņēmums pārtikas rūpniecības nozarē – izstrādā ražošanas tehnoloģijas, receptūru, piegādā iekārtas. Klientu lokā ir gan labi zināmi pašmāju pārtikas ražotāji, gan uzņēmumi ārvalstīs. Maģistra darbā savulaik izstrādājis *Liepkalnu maiznīcas* maizes kvasu, ko joprojām var nopirkt uzņēmuma ražotnē. Ģimenes pamata dzīvesvieta ir Rīgā, tuvāk uzņēmuma klientiem, pie kuriem lielākoties nākas braukt uz ražotnēm.

Ivo nāk no Gulbenes, bet jau vairāk nekā 20 gadus zina Topciema apkaimi, jo šeit dzīvo sievas Līgas vecāki. “Kalnā atrodas Kurzemes vēsturiskā sēta *Kalnenieki*, kur manas sievas tēvs visu bērnību ir pavadījis, bet šajā mājā piedzimis sievastēva vecāmamma un tēvs. Šī māja visu laiku piederēja citiem radniekiem, dzimtas atzaram,” izrādot īpašumu, stāsta Ivo. “Mēs kādreiz nācām šeit, lejā, prasījām atļauju aiziet uz upi nopeldēties. Jāatzīst, ka tad te bija šaura, šaura taciņa, viss bija krūmos un nātrēs. Vienīgā kompensācija – te varēja dabūt avenas, ja bijī saņēmis nātru kodienus. Tagad to grūti saprast”.

Kad māju iepriekšējais saimnieks izlēmis pārdot, cena noteikta diezgan augsta. Ivo dzīvo ar pārliecību: “Vienmēr ir tā – ja naudu ir, kur tērēt, tad tā atnāk.



Foto: Kristis Kila

Ivo Līdums atjauno senās *Dziru* mājas Rindas upes krastā

Tā sajūta man vislabāk patīk. Man tāda bija. Tu vari citreiz ar pieri sienā skriet, un tev nav nekā. Ja esi domu ielicis, ka tas ir tavējais, tad atnāk.” Dzīve Ivo iespēlējusi kādu projektu, kura pienesums cents centā saskanējis ar ieguldījumu īpašuma iegādei.

Atjauno soli pa solim

Ģimene šeit darbojas tikai trešo gadu, bet jau pagūts daudz izdarīt. Māja celta 1890. gadā un prasa daudz rūpju. “Mans pirmais uzdevums bija apstādināt ēkas iznīkšanu. Tagad sākam pa locekļiem atjaunot, atdzīvināt,” stāsta īpašnieks. “Kad iegādājos māju, speciāli nebildēju. Kā bija – labāk to nezināt, neredzēt. Daudz ko izdarījām. Parasti pirmais

gads ir tāds rāviens. Bija vērts to entuziasmu dabūt. Tad mēs lielumu izdarījām, tagad var sākt ar vēsu prātu, ar domu, ar pacietību. Es daru to, kas man patīk. Un šis man patīk – tas vairo manu radošumu un virzību uz priekšu. Tas ir kā instruments attīstīties», par senās ēkas atjaunošanu teic saimnieks.

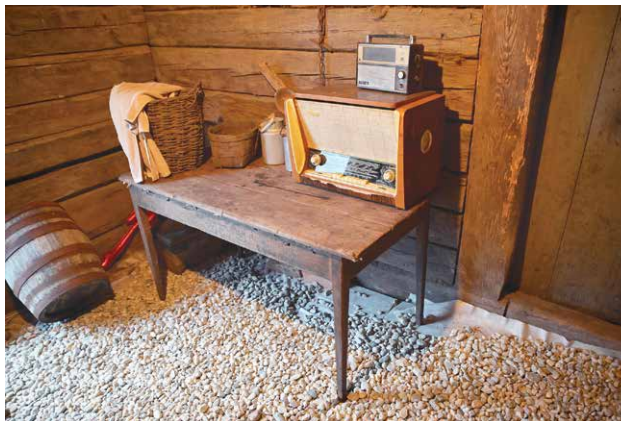
Vispirms nācies tikt galā ar kultūrslāni. No mājas izvests daudz lieku lietu. Ņemot padomju laikam raksturīgās papes, apakšā atklājusies skaista, sena dēļu grīda. Pie galdnieka pasūtītas durvis. Aizvadītajā vasarā ļoti cītīgi iztīrījuši visus skursteņus, lai var droši kurināt. “Skursteņslauķis teica – tādu vēsturisko mantojumu nebija manījis,” atklāj saimnieks. Viņš bērnībā dzīvojis privātmājā, tāpēc visi veicamie darbi ir labi zināmi, saglabājusies arī kurināšanas meistarība. “Kad atbraucu, izkurinu sešas krāsnis un trīs dienas jūsmoju par to. Ja man būtu tas jādara trīs, četrus mēnešus no vietas, es, protams, ieliktu arī automatizāciju. Esmu ievērojis, ka punkti šajā mājā ir izvēlēti speciāli – nekas nav nejaušs. Krāsns, plīts atrodas uz uguns āderes,” teic Ivo. Šovasar viņš pamanījis – ja no rīta virtuvē pie malkas plīts gatavo ēst un durvis ir vaļā, tad saule silda kājas. “Pat arhitektiem būtu jāpamācās no senču gudrībām. Visi logi, durvis, attālumi no logiem – tie nav nejauši. Viss ir aprēķināts, izdomāts,” par senču būvniecības zināšanām sajūsminās Ivo.



Ēka celta 1890. gadā un prasa daudz rūpju



Mājā saglabājusies laba malkas krāsns



Tiek saglabāti arī dažādi vēsturiski priekšmeti

◀ 15. lpp.

“Te ir bijušas visas emocijas. Visi laikmeti izgājuši cauri – vācu, krievu, latviešu. Es apzinos – kad kaut ko slauku, tūru, dabūju trīs gadsimtu putekļus,” smaidot teic Ivo. Bēniņos esot senas kamanas, stelles – nākotnes plānos esot šos priekšmetus eksponēt. Saimnieks uzskata, ka senā māja un lietas novērš uzmanību no mūsdienu digitalizācijas. Te strādājot, rodas nestandarta domas.

Virtuvē ir saglabājusies arī sena maizes krāsns, oriģināla abra un lize. Esot tikai jāsaprot, kāds daudzums malkas vajadzīgs, lai tad, kad malka izkurējusies, arī maize būtu gatava – tur esot tā meistarība, spriež Ivo. Janvārī viņš plāno sadarbībā ar *Liepkalnu maiznīcas* īpašniekiem Dagni un Līgu Čakuriem šeit pirmoreiz cept maizi.

Piedāvās tūristiem mierpilnu atpūtu

Saimnieki plāno šeit attīstīt lauku tūrismu. Tā kā *Dziri* ir pie upes, te piedāvā atpūtas iespējas laivotājiem un supotājiem, kā arī makšķerniekiem. Ar laiku būs arī nakšņošanas iespējas. Saimnieks uzlicis upes malā pirtiņu, uz upes pusi pie mājas izveidota terase, kur var apsēsties, baudīt noskaņu un ainavu. “Šeit gulbju pāris nāk, mans draugs inženieris bebrs peld,” stāsta saimnieks. Stropos mitinās arī bites, tāpēc *Dziros* ir arī savs medus. Blakus ir mežs, kur var salasīt ogas vai sēnes. Te valda patiess miers un harmonija, var atgūt spēkus un relaksēties pēc stresa un ikdienas pilsētā.

Arī pats saimnieks šeit jūtas ļoti labi – viņam esot sajūta, ka šeit cilvēks it kā attīrās no liekās informācijas. “Va-

sarās es vienmēr pie sevis domāju – dod, Dievs, man atpakaļ atmiņu, kad uzbraucu uz Ventspils šosejas, lai es visu atceros. Tāpēc, ka te pazūd realitāte, sajūta par ārpasauli,” stāsta Ivo. “Šo pašu gribu iedot saviem viesiem. To brīvdienu sajūtu īstā lauku mājā, lai viņi sajūt brīvību. Varbūt viņam tas palīdzēs kādās citās lietās.” Viņš stāsta, ka reiz šeit bijis atbraucis kāds septiņdesmitgadīgs dānis. Kad saimnieks piedāvājis viņam uzcept lauku olas uz malkas plīts, šis cilvēks teicis, ka pēdējoreiz viņam olas tā gatavojusi vecmāmiņa.

Filma uz manteļskursteņa

Ēkā atjaunots arī senais manteļskurstenis, kas agrāk vasarās izmantots kā melnā virtuve. Šogad *Dziru* saimnieki piedalījušies pirmajās Ventspils puses mājas kafejnīcu dienās. Kad viesi paēduši, tie labprāt izmantojuši iespēju uz manteļskursteņa noskatīties filmiņu, kurā atmiņās par šo vietu dalās Ivo sievas vecāki un citi radnieki. Filmiņā iekļauti fragmenti no Ivo sievas vecāku kāzu filmas.

Ivo ir apņēmības pilns mājas kafejnīcu dienās piedalīties vēl. Ģimenē par šo gan domas daloties. “Es lomas biju tā sadalījis, ka uzņemu viesus, bet ģimene šīverēja vaiga sviedros pa virtuvi. Un man tā sajūta ļoti patika – sagaidīt viesus,” teic Ivo. Pirmie viesi bijuši kaimiņi, jo tā bijusi viņu iespēja atnākt ciemos. Saimnieks novērojis, ka pēc pirmajām trim stundām daudz ieradušies tādi cilvēki, kuriem kāds bija piezvanījis vai ieteicis atnākt, jo ļoti šeit paticis. Ģimeni apciemojis arī

pagasta pārvaldnieks Mārtiņš Libkovskis ar kundzi Unu. Mājas priekšnamu nu rotā skaisti zīmējumi, kuros attēlota *Dziru māja – tie saņemti dāvanā no pašākuma viesiem.*

Sūta pastkartes no ceļojumiem

Ivo ļoti lepojas ar savu ģimeni – sievu Līgu, meitām Martu un Elzu un dēlu Gustavu. Bērnu audzināšanu ļoti atvieglojot tas, ka bērni redzējuši, kā tētis izstrādā savu disertāciju. “Mēs kopā daudz ceļojam, viens otru motivējam. Mana lielākā motivācija bija, ka bērni redzēja manas disertācijas nokrautos papīrus. Un man nav vairs nekāds jautājums par pedagoģisko darbu ar viņiem par mācībām, jo viņi visi trīs piedalījās manā aizstāvēšanā,” stāsta Ivo. “Mums ir tradīcija – ja mēs ceļojam visa ģimene, tad uzrakstām pastkartīti no tās vietas, kur esam, uz šejieni. Tur, uz maizes krāsns, tās jau ir sakrājušās.”

Kristīne Duļbīnska,

pirmpublicācija laikrakstā “Ventas Balss”

Lauku Lapa

Izdots SIA “Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” Apgāda
 Adrese: Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pagasts, Ozolnieku novads, LV-3018
 Tālrunis: 63050220
 Apgāda vadītāja Iveta Tomsone
 “Lauku Lapas” redaktore Dace Millere
 Reģistrācijas Nr. 000740319
 Iespiests SIA “UnitedPress Tipogrāfija”
 “Lauku Lapa” var abonēt Latvijas Pastā, abonēšanas indekss 1163
 Citējot un/vai pārpublicējot izdevuma “Lauku Lapa” rakstus, atsauce obligāta. Pārpublicēšanai jāsaņem Apgāda rakstiska atļauja.